53. seja Komisije Državnega sveta RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Pet, 10.07.2026 - 18:48
Natisni

Državna kmetijska zemljiš?a morajo prvenstveno služiti aktivnim kmetom in pridelavi hrane

Ljubljana, 10. julij 2026 - Komisija Državnega sveta RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki ji predseduje državni svetnik **Branko Tomaži?**, se je na 53. seji, 10. julija 2026, seznanila s Predlogom novega Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljiš?, ki je trenutno v javni obravnavi. ?lani komisije so ocenili, da gre za enega klju?nih podzakonskih aktov na podro?ju upravljanja državnih kmetijskih zemljiš?, zato mora njegova ureditev prvenstveno slediti ciljem razvoja slovenskega kmetijstva, krepitve družinskih kmetij ter zagotavljanja prehranske varnosti države.

V razpravi je bilo ve?krat poudarjeno, da morajo biti državna kmetijska zemljiš?a kot omejen in strateški naravni vir prvenstveno namenjena tistim, ki na njih dejansko pridelujejo hrano. Komisija meni, da je treba pri oddaji državnih kmetijskih zemljiš? – po katerih povpraševanje bistveno presega razpoložljive površine – dati prednost aktivnim kmetom in družinskim kmetijam ter z ustreznimi varovalkami prepre?evati špekulativno pridobivanje državnih kmetijskih zemljiš?. Ob tem je poudarila, da mora država kot dober gospodar zagotoviti ?im bolj pravi?no razdelitev državnih kmetijskih zemljiš? med aktivne lokalne kmete ter ustvarjati pogoje za dolgoro?en razvoj in konkuren?nost slovenskega kmetijstva.

Komisija je posebno pozornost namenila posameznim predlaganim rešitvam pravilnika. V razpravi je bilo opozorjeno, da merilo 30-kilometrske zra?ne oddaljenosti ne odraža vedno dejanske dostopnosti zemljiš?, zato bi bilo smiselno prou?iti možnost upoštevanja prometne oziroma funkcionalne dostopnosti zemljiš?. ? lani komisije so izrazili tudi pomisleke glede uporabe licitacije med izena?enimi kandidati, saj v takšnih primerih odlo?itev temelji na višini ponujene zakupnine, kar lahko manjše družinske kmetije postavlja v manj konkuren?en položaj pri pridobivanju državnih zemljiš?.

V razpravi je bilo predlagano, da se prou?i možnost uvedbe zgornje omejitve obsega državnih kmetijskih zemljiš?, ki jih lahko pridobi posamezni zakupnik, s ciljem prepre?evanja njihove prekomerne koncentracije. Komisija podpira možnost medsebojnih menjav zemljiš? med zakupniki zaradi lažjega zaokroževanja kmetijskih gospodarstev ter meni, da mora sistem zakupa še u?inkoviteje spodbujati generacijsko obnovo in izboljšati dostop mladih prevzemnikov do državnih kmetijskih zemljiš?.

Komisija je ob zaklju?ku razprave poudarila, da morajo biti državna kmetijska zemljiš?a prednostno namenjena aktivnim kmetom, ki na njih dejansko opravljajo kmetijsko dejavnost ter prispevajo k doma?i pridelavi hrane in razvoju slovenskega podeželja. Merila za izbor zakupnikov morajo prvenstveno podpirati aktivno kmetijsko proizvodnjo, dolgoro?ni razvoj družinskih kmetij, generacijsko obnovo ter prepre?evati špekulativno pridobivanje državnih kmetijskih zemljiš?. Ob tem je komisija poudarila tudi pomen preglednih, objektivnih in ?im manj administrativno obremenjujo?ih postopkov oddaje državnih kmetijskih zemljiš? v zakup.

Komisija se je na pobudo Zveze društev rejcev drobnice Slovenije seznanila s projektom LIFE Varna paša in opozorila na pomen ohranjanja tradicionalnega pašništva

Komisija Državnega sveta RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je na pobudo Zveze društev rejcev drobnice Slovenije seznanila z izvajanjem projekta LIFE Varna paša ter razpravljala o izzivih izvajanja pašne reje na obmo?jih prisotnosti velikih zveri. Pobudniki obravnave so opozorili na nekatere strokovne, organizacijske in prakti?ne pomisleke glede posameznih rešitev, ki nastajajo v okviru projekta, ter na njihove

možne posledice za prihodnji razvoj pašništva v Sloveniji. Komisija je bila ob tem seznanjena, da projekt še poteka, zato njegove kon?ne strokovne ugotovitve in predlogi ukrepov še niso oblikovani.

Predstavniki Zveze društev rejcev drobnice Slovenije in Sindikata kmetov Slovenije so poudarili, da nekateri predlagani zaš?itni ukrepi po njihovem mnenju ne upoštevajo dovolj raznolikih razmer na terenu, naravnih zna?ilnosti pašnih obmo?ij, velikosti ?red, ekonomike reje ter organizacijskih možnosti kmetijskih gospodarstev. Opozorili so tudi na omejeno uporabnost visokih elektromrež na planinskih in drugih težko dostopnih obmo?jih ter poudarili potrebo po razvoju sodobnih, tehnološko naprednih in rejcem prilagojenih rešitev.

Glede na predstavljena razli?na stališ?a izvajalcev projekta in predstavnikov rejcev Komisija ocenjuje, da je treba v nadaljnjih fazah projekta zagotoviti odprt, vklju?ujo? in strokovno utemeljen dialog vseh klju?nih deležnikov ter pri pripravi prihodnjih strokovnih podlag v ve?ji meri upoštevati tudi prakti?ne izkušnje, potrebe in predloge rejcev. Komisija je podprla prizadevanja Zveze društev rejcev drobnice Slovenije za celovito strokovno razpravo o prihodnosti pašništva na obmo?jih prisotnosti velikih zveri, pripravo dolgoro? ne strategije razvoja pašništva ter iskanje rešitev, ki bodo zagotavljale ustrezno ravnotežje med cilji varstva narave, razvoja kmetijstva in ohranjanja poseljenega podeželja.

?lani Komisije so v razpravi poudarili, da tradicionalna pašna reja ni pomembna le z vidika živinorejske proizvodnje, temve? predstavlja enega klju?nih dejavnikov ohranjanja kulturne krajine, obdelanosti kmetijskih zemljiš?, biotske raznovrstnosti in poseljenosti slovenskega podeželja. Opozorili so, da se zaradi vse ve?jih pritiskov velikih zveri drobnica že umika s planinskih in hribovskih pašnikov, kar dolgoro?no vodi v opuš?anje kmetovanja, zaraš?anje krajine, zmanjševanje gospodarske dejavnosti in slabšanje razvojnih možnosti podeželskih obmo?ij.

Komisija meni, da zaklju?ka projekta ni mogo?e zgolj ?akati, saj razmere na terenu zahtevajo takojšnje ukrepanje. Pristojne institucije zato poziva k pripravi kratkoro?nih in u?inkovitih ukrepov za zmanjševanje prevelikih populacij velikih zveri, zmanjševanje škode v kmetijstvu ter zagotavljanje pogojev za nadaljnje izvajanje pašne reje. Pri tem je treba izkoristiti tudi možnosti, ki jih omogo?a spremenjen evropski pravni okvir glede upravljanja populacije volka.

V razpravi je bila posebej izpostavljena tudi problematika šakala, katerega populacija se je v zadnjih letih mo ?no pove?ala in na številnih obmo?jih povzro?a vse ve?jo škodo. ?lani Komisije so opozorili tudi na varnostni vidik vse pogostejšega približevanja velikih zveri naseljem ter poudarili, da mora upravljanje njihovih populacij temeljiti na pravo?asnem izvajanju ukrepov, še preden konflikti dosežejo raven, ki bi lahko ogrožala ljudi ali povzro?ila nepopravljive posledice za kmetijstvo.

Komisija ocenjuje, da je poleg u?inkovitejšega upravljanja populacij velikih zveri nujna tudi prenova sistema povra?ila škode, ki bo omogo?al hitrejše izpla?evanje odškodnin ter ustrezneje upošteval tudi posredne gospodarske in razvojne posledice napadov na kmetijska gospodarstva.

Komisija poudarja, da morajo biti prihodnji ukrepi na podro?ju upravljanja velikih zveri strokovno utemeljeni, izvedljivi v praksi ter usmerjeni v dolgoro?no ohranjanje tradicionalnega pašništva, kmetijske dejavnosti, kulturne krajine, poseljenega podeželja ter krepitev prehranske varnosti in prehranske suverenosti Republike Slovenije.

Komisija Državnega sveta RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je sprejela tudi sklep, da Državnemu svetu Republike Slovenije predlaga sprejem pobude, s katero Vlado Republike Slovenije **poziva, naj celotno podro?je upravljanja z divjadjo, vklju?no z velikimi zvermi, prenese v pristojnost Ministrstva za kmetijstvo**. Komisija meni, da sedanja razdelitev pristojnosti med razli?nimi resorji otežuje u?inkovito upravljanje populacij divjadi in velikih zveri ter zmanjšuje jasnost odgovornosti za sprejemanje in izvajanje ukrepov. Enotna resorna pristojnost bi omogo?ila bolj usklajeno odlo?anje ter u?inkovitejše usklajevanje ciljev varstva narave s cilji obstoja in razvoja kmetijstva, ohranjanja poseljenega podeželja in zagotavljanja

prehranske varnosti Republike Slovenije.

Foto: Benjamin Beci, DS RS